

na zaplacení překazuje (§ 316 exek. ř.) nebo jí ve veřejné dražbě nejvíce podávajícímu přiklepává (§§ 278 a 318 exek. ř.). Srvn. Hasenöhr! l. c. 190 a násl.

Účinek tohoto postupu nastává vždy po právní moci dotčeného soudcovského výroku. Pokud jde o postup provedený exekučním příkázáním pohledávky na místo zaplacení, přicházejí co do ručení exekuta za pravost a dobytost pohledávky přikázané k platnosti tytéž předpisy, jež dány jsou pro úplatnou cessi dobrovolnou (§ 316 exek. ř.).

V ostatních případech cesse soudcovské ručení vůbec nenastává.

Ad IV. Cesse zákonná.

Postup tento nastává:

1. v případě § 1358 o. o. z., jenž stanoví, že rukojmí, který za dlužníka dluh zaplatil, vstupuje ipso jure v práva věřitele a jest oprávněn od dlužníka náhradu za dluh zapravený žádati.

Jako další případ zákonné cesse se uvádí:

2. čl. 405 obch. z. dle něhož může destinátář práva ze smlouvy povozní prováděti proti povozníkovi jako legální cessionář odesýlatele a

3. přechod příslušenstva pohledávky postupované, který, jak již shora I. č. 6 a bylo uvedeno po zákonu nastává. (Srvn. Hasenöhr!, str. 191 a násl. Stubenrauch II. 677).

Co do otázky ručení předešlého věřitele nutno vždy hleděti ke konkrétnímu případu. Bude zajisté vyloučeno vůbec v případě ad 1. a 2., kdežto pro případ ad 3. přijde k působnosti § 1397 resp. 1398 o. o. z.

Co do převodu cenných papírů srvn. články »Giro« a »Papíry cenné.«

V. Právo poplatkové.

Zákon poplatkový rozeznává předkem mezi úplatnými a bezplatnými cessemi. Bezplatný postup podléhá poplatku z darování, při úplatném postupu záleží na předmětu cesse; spočívá-li předmět ten v nějaké »dlužné pohledávce«; určí se poplatek dle smluvené úplaty a dle II. stupnice, záleží-li předmět cesse v právu jiného druhu, podrobena jest cesse poplatku dle smluvené úplaty a dle stupnice III. Prohlášení dlužníkově připojené k cessi, kterým tuto uznává, prosto jest vedle vyslovného ustanovení zákona poplatku tehdy, když již o původním jednání právním sdělána byla listina (§ 34 lit. f) popl. z.).

Postup pohledávek erárních.

Určité osobě často záleží na tom, aby sama zapravila veřejnoprávní pohledávku, kterou má erár za nějakou jinou osobou. Ku př. někdo nabude majetkového předmětu, na který erár přivádí pro určitou svoji pohledávku ku platnosti věcné nároky. Zde může býti v zájmu držitele oné věci, aby se uchránil uspokojením státní pohledávky před provedením tohoto věcného nároku. Nebo někdo má pohledávku, která zjištěna jest na některém majetkovém předmětu dlužníkově; na témž předmětu vázne však také — v knihách nebo po zákonu — pohledávka eráru s právem přednosti; aby tedy toto právo přednosti nebylo ku platnosti přivedeno ve formě pro následujícího věřitele škodlivé nebo v čas proň nevhodný, splatí tento věřitel pohledávku státu, nejsa k tomu osobně povinen. Má-li pak v takovémto případě platící osoba nabýti toho postavení, aby mohla si od osobního dlužníka opatřiti uspokojení eventuelně žalobou, musí na sebe

pohledávku státní od eráru cessí převést. V těchto případech uskutečňuje se placení i cesse bez dalšího dorozumění s dlužníkem.

Než i na podnět dlužníka dojít může k takovému zaplacení od třetích osob, nemůže-li totiž osobní dlužník pohledávku státní zúplna nebo vůbec zaplatiti, takže vzcházejí úroky z prodlení, kdežto by si mohl opatřiti potřebný obnos za mírnějších úroků a uzavřením takovéto zápůjčky byl by v ohledu hospodářském na tom lépe. Zapůjčitel uspokojí však sám erár, aby účasten byl výhodného práva přednosti eventuelně zápisem do knih nabytého, a dá si tuto státní pohledávku postupem na sebe převést. A tak dalo by se uvést více příkladů.

O přípustnosti a nepřípustnosti takového řízení, jakož i o formalitách, jichž při tom šetřiti dlužno, není v jednotlivých zákonech ničeho stanoveno. Ve skutečnosti platil též po delší dobu názor o nepřipustnosti takového řízení (výn. min. fin. ze dne 22. června 1871 č. 14843). Nyní připouští se však zásadně postup erárních pohledávek veřejnoprávních na osoby soukromé (výn. min. fin. ze dne 20. června 1882 č. 18.129).

Co do právních účinků jeví se však v podstatě věci důležitá úchylna od soukromoprávní cesse. Všechny ony výhody totiž, které přísluší erárním pohledávkám jediné pro jich veřejnoprávní povahu, jako: zákonné právo zástavní, zákonné právo přednosti v konkursu a při exekucích vůbec, jakož i eventuelně vyšší míra úroková z prodlení přesahující míru úrokovou v zemi obvyklou, pomíjejí tím okamžikem, kdy převedena byla pohledávka na osobu soukromou, poněvadž tím postoupená pohledávka pozbyla své veřejnoprávní povahy. Na konec sluší zmíniti se o tom, že nelze postoupiti pohledávku erární osobě, která co do pohledávky od ní zaplacené povinna jest ku zaplacení sama osobně následkem solidárního ručení.

Poškození cizího vlastnictví (zločin veřejného násilí spáchaný zlomyslným poškozením cizího vlastnictví (§§ 85, 86 tr. z.), přestupek zlomyslného poškození cizího vlastnictví (§ 468 tr. z.).

I. Předmětem obou činností trestných jest cizí vlastnictví; vlastnictvím sluší zde rozuměti jen tělesné věci, pročež nenáleží sem porušení cizích práv poškozením vlastní věci (nál. ze dne 25. října 1878 sb. č. 181). Jednání záleží v poškození nebo porušení podstaty věci; sporno jest, zdali náleží sem též každé porušení zájmu vlastníka věci spáchané bez poškození podstaty (pustěním ptáka vlastníku náležejícího, vylití cizího nápoje). Poškození musí býti zlomyslné. Za zlomyslné pokládati sluší protivou toliko k nedbalému nebo svévolnému poškození věci každé úmyslné poškození věci t. j. spáchané s vědomím bezprávnosti, ať již pohnutka nebo konečný úmysl odnášel se k cíli dalšímu, nežli poškoditi věc, jako ku př. ku provedení nějakého nároku neb obohacení pachatele (nál. kas. dv. ze dne 13. února 1880 sb. č. 228, rovněž sb. č. 309, 654).

II. Zlomyslné poškození cizího vlastnictví jest zločinem:

a) přesahuje-li škoda, která povstala nebo již pachatel měl na mysli, obnos 25 zl. I zde platí zásada o sčítání částek (viz čl. »Krádež«);

b) bez ohledu na výši škody, může-li z poškozující činnosti (nál. kas. dv. ze dne 17. října 1874, sb. č. 27) vzejíti nebezpečí pro život, zdraví, tělesnou bezpečnost lidí nebo ve velkých rozměrech hrozí cizímu vlastnictví a pachatel toho si vědom jest (nál. kas. dv. ze dne 27. prosince 1884 sb. č. 722); nebo